

Jenaplanbasisschool De Oostpoort

Burgerschapsvorming en sociale integratie

1. Inhoudsopgave:

	pagina
2. Visie op burgerschapsvorming en sociale integratie	3
3. Populatie van de Oostpoort	5
4. Beleid	5
5. Wat verstaan wij onder burgerschapsvorming en sociale integratie	6
6. Hoe bieden wij dit aan	7
7. Sociale competenties	8
8. De school als oefenplaats	8
9. Resultaten	9

2. Visie op burgerschapsvorming

Een jenaplanschool werkt volgens 21 basisprincipes die herkenbaar zijn in de school. De basisprincipes gaan over de mens, de samenleving en de school.

Met name de basisprincipes die over de samenleving gaan zijn gerelateerd aan burgerschap en sociale integratie.

- Mensen moeten werken aan een samenleving die ieders onvervangbare waarde respecteert.
- Mensen moeten werken aan een samenleving die ruimte en stimulansen biedt voor ieders identiteitsontwikkeling.
- Mensen moeten werken aan een samenleving die waarin rechtvaardig vreedzaam en constructief met verschillen en veranderingen wordt omgegaan.
- Mensen moeten werken aan een samenleving die respectvol en zorgvuldig aarde en ruimte beheert.
- Mensen moeten werken aan een samenleving die de natuurlijke en culturele hulpbronnen in verantwoordelijkheid voor toekomstige generaties gebruikt.

Onze school is een Katholieke Jenaplan basisschool. Wezenlijk contact met respect en liefde voor de ander stelt ons en onze kinderen in staat te groeien. De aandacht voor levensbeschouwelijke vorming en burgerschap is op onze school verweven in de pijlers gesprek, werk, spel en viering. Wij gaan met onze kinderen in gesprek over de diversiteit aan overtuigingen en geestelijke stromingen. We leren onze kinderen kijken naar onze maatschappij en helpen ze de verschillen te zien en waarderen waar dit anders is. We hebben aandacht en zorg voor elkaar en de dingen om ons heen, verwonderen ons, vertellen elkaar verhalen en hebben aandacht voor de levensvragen van kinderen.

Wij stimuleren het samen spelen, samen leven en samen leren. Daarnaast hanteert de school de basiswaarden die passen bij een democratische rechtsstaat en een veilige school.

- Vrijheid van meningsuiting
- Gelijkwaardigheid
- Begrip voor anderen
- Verdraagzaamheid
- Autonomie

Tegen ongewenste opvattingen, houdingen en gedragingen van leerlingen (en leraren) met betrekking van deze basisvoorwaarden stelt de school zich met kracht te weer. Discriminatie, pesten, geweld en onverdraagzaamheid worden afgewezen.

Burgerschapsvorming bereidt leerlingen voor op samenleven en participatie in de Nederlandse samenleving. De leerlingen groeien op in een samenleving met verschillende bevolkingsgroepen. De school vindt het belangrijk dat de leerlingen kennis hebben van en kennis maken met de verschillende (taal)achtergronden, religies en culturen van leeftijdgenoten en dat zij daardoor vanuit verschillende perspectieven maar problemen leren kijken, hun eigen mening kunnen formuleren en onderbouwen. Alle leerlingen mogen verschillend en kritisch zijn. Op school leren zij op een verdraagzame manier met elkaar omgaan; de school functioneert hierbij als een veilige 'oefenplaats' voor kinderen. Vanuit de schoolgemeenschap maken de kinderen kennis met andere gemeenschappen en leren zij ook daarin te participeren. Kernbegrippen van burgerschapsvorming zijn dan ook: democratie, participatie en identiteit. Deze begrippen zijn gerelateerd aan de kerndoelen 34 t/m 39 van het primair onderwijs. Het gaat hierbij niet alleen om kennis, maar vooral om het aanleren van vaardigheden en attitudes. Primair is de bereidheid van de leerling om actief een bijdrage te willen leveren aan de democratie, om anderen te willen helpen en om sociaal en milieubewust te willen zijn. Burgerschapsvorming is in onze school niet een apart vak; het is verweven met ons hele onderwijsaanbod.

Kerndoel 34

De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en de ander.

Kerndoel 35

De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.

Kerndoel 36

De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.

Kerndoel 37

De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.

Kerndoel 38

De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen, en ze leren respectvol om te gaan met verschillen in opvattingen van mensen.

Kerndoel 39

De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

3. Populatie van de Oostpoort

Leerlingen van de Oostpoort komen met name uit de binnenstad van Delft en een kleiner deel uit de wijken daaromheen. De identiteit van de ouders is divers maar verhoudingsgewijs veel leerlingen van hoogopgeleide ouders. Ouders kiezen voor de school juist door deze diversiteit en voor het Jenaplanconcept.

Leerlingen van deze school:

1. hebben een grote mondelinge taalvaardigheid;
2. zijn initiatiefrijk en sociaal;
3. krijgen een rijk aanbod zowel in als buiten de school;
4. komen overwegend uit westerse landen.

Het pesten steekt af en toe de kop op.

Ouders en school staan over het algemeen op één lijn met de school. Indien dit niet het geval is zal de school er alles aan doen om de communicatie open te houden en af te stemmen met de ouders.

4. Beleid

De Oostpoort werkt met de methode 'Goed voor Mekaar'. De Jenaplanversie van de Vreedzame School. In 2015-2017 zal de school de methode KIVA naast 'Goed voor Mekaar' invoeren in de groepen 5 tot en met 8 met als doel pesten nog eerder te signaleren en aan te pakken.

In groep 7 en 8 worden mediators opgeleid om geschillen tussen kinderen op te lossen.

Binnen de kringen en de wereldoriëntatie thema's komen de onderwerpen met betrekking tot burgerschap en sociale integratie regelmatig aan de orde.

De school heeft een pestprotocol en een protocol agressie en geweld. Ieder jaar stelt iedere stamgroep gezamenlijk de stamgroep op.

5. Wat verstaan we onder Burgerschapsvorming

Overleg, menings- en besluitvorming	Omgaan met conflicten	Verantwoordelijkheid voor gemeenschap	Uitgaan van diversiteit	Democratische geletterdheid
<ul style="list-style-type: none"> - een standpunt hebben - opkomen voor eigen standpunt - luisteren naar anderen - verplaatsen in standpunt van anderen - debatteren - argumenteren - bereidheid van standpunt te veranderen - compromissen sluiten - loyaal aan genomen besluit zijn - rekening houden met minderheidsstandpunt - kritisch denken - informatie inwinnen en kritisch analyseren 	<ul style="list-style-type: none"> - inzicht in en kennis van conflicthantering - inzicht in eigen stijl van conflictoplossing - verplaatsen in positie van ander - onderhandelen - win-win-oplossing nastreven - afzien van fysiek of mentaal geweld - kennis van mediatie - mediatievaardigheden - omgaan met boosheid in een conflict 	<ul style="list-style-type: none"> - verantwoordelijkheid voor klas - verantwoordelijkheid voor elkaar - verantwoordelijkheid voor school - verantwoordelijkheid voor buurt - verantwoordelijkheid voor maatschappij - zorgzaamheid - rechtvaardigheidsgevoel - participatie - initiatieven nemen - meepraten en meedenken - samenwerken - behulpzaamheid 	<ul style="list-style-type: none"> - tolerantie - respect voor andermans regels en gewoonten - respect voor andere levensopvattingen en levensstijlen - inleven in de ander, in andere culturen, in andere levensomstandigheden - constructief omgaan met vrijheid van meningsuiting, van godsdienst - onderscheid vooroordeel-oordeel - kennis van levensbeschouwelijke stromingen 	<ul style="list-style-type: none"> - democratische instituties (Tweede Kamer, grondwet e.d.) - democratische spelregels - rechten en plichten in een democratie - democratische principes (verkiezingen, vertegenwoordiging, achterban) - rol van media in democratie
<p>Basale intrapersonlijke componenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zelfreflectie - zelfvertrouwen / positief zelfbeeld - zelfsturing - eigen impulsen kunnen reguleren/ zelfcontrole - inzicht in effect van het eigen handelen op anderen 		<p>Basale interpersoonlijke componenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - empathie/ jezelf kunnen en willen verplaatsen in anderen - van perspectief kunnen wisselen - inzicht in gedrag en beweegredenen van anderen en in groepsprocessen - verantwoordelijkheid willen nemen voor anderen en voor je omgeving - nieuwsgierigheid / open staan voor anderen of iets nieuws 		

6. Hoe bieden wij dit aan

1. Overleg, menings- en besluitvorming
<ul style="list-style-type: none">• Kringgesprekken, filosofiekring, nieuwskring• Gezamenlijk vaststellen van de stamgroepregels• Gezamenlijk doelen en werkwijze bepalen bij de projecten• Becommentariëren en beoordelen van elkaars presentaties en werk• Samenwerken bevorderen
2. Omgaan met conflicten
<ul style="list-style-type: none">• Inzet gedragspecialist• Mediatie opleiding groep 7-8 en inzetten leerling-meditatie• Kringgesprekken• Methode KIVA en 'GoedvoorMekaar'• Luisteren naar leerlingen en ouders
3. Verantwoordelijkheid voor gemeenschap
<ul style="list-style-type: none">• Participeren in clubs en verenigingen,• Samenwerken met de sportcoach• Samenwerken met de NSO organisaties• Goede doelen• Leerlingen raad• Stamgroep vergaderingen• Projecten rondom gebruik van de aarde, de ruimte, sociale vraagstukken, sport etc.
4. Uitgaan van diversiteit
<ul style="list-style-type: none">• Basiswaarden• Veiligheidsbeleid• Gesprek, de diverse kringen• Projecten• Feesten, rituelen en gebruiken• Samen spelen, werken en leren• Gezonde school

<ul style="list-style-type: none"> • Vreedzame school
5. Democratische geletterdheid
<ul style="list-style-type: none"> • Projecten • Kringgesprekken • Excursies

Projecten worden met een cyclus van twee jaar gepland. De doelen worden vooraf bepaald en geïntegreerd in de thema's.

7. Sociale competenties

De school schenkt aandacht aan de bevordering van de sociale competenties door tijdens de lessen aandacht te besteden aan de volgende activiteiten:

- Reflectie op eigen handelen van de leerling
- Reflectie en meningsvorming over de manier waarop de leerlingen in het leven staan en tegen dingen aankijken
- Uitdrukken van gedachten en gevoelens
- Bespreken van levensvragen
- Respectvol luisteren en bekritisieren van anderen
- Ontwikkelen van zelfvertrouwen
- Respectvol en verantwoordelijk omgaan met elkaar
- Opkomen voor de ander
- Zorg en waardering ontwikkelen voor de leefomgeving
- Vergroten sociale cohesie van de groep

8. De school als oefenplaats

Verwant aan het leren van sociale competenties is het leren van – vaak informele - gedrags- en omgangregels die het sociale verkeer ordenen. Het gaat hier om de gewoonten en regels rond beleefdheid en fatsoen, als uitdrukking van de codes die gelden in het sociale

verkeer en de omgang binnen de publieke ruimte. In onze school leven we als leerlingen en leraren met elkaar in een minisamenleving. Op school oefenen de leerlingen in het samenleven met elkaar. Dit doen wij door:

- Het gezamenlijk opstellen van schoolregels en groepsregels.
- Bespreken sociaal gedrag zoals: groeten, op je beurt wachten, geen vuil op straat of plein gooien, elkaar respectvol behandelen e.d.
- Het elkaar aanspreken wanneer de afspraken niet worden nagekomen.
- Oefenen in democratie.
- Leerlingen leren zelf conflicten op te lossen, mediatie.
- Leren meebeslissen over de ruimte en omgangsvormen, leerlingraad en klassenvergadering

19. Resultaten

- Afname van de CITO toetsen
- Afname van Scol (cito-lvs)
- Leerlingenquête
- Enquête onder ouders
- Het observatie-systeem KIJK in de kleutergroepen
- Presentaties van leerlingen en portfolio

